

Utlåtande om samarbetet kring hållbar utveckling i Egentliga Finland och om utkastet till Program 2030

236/11.00/2020

Bygg- och miljönämnden 01.04.2020 § 66

Beredare

Miljövårdschef Carl-Sture Österman, tfn 044 458 5927

FöredragandeMiljövårdschef Carl-Sture Österman, tfn 044 458 5927
förnamn.efternamn@pargas.fi

Valonia har i över 20 år i Egentliga Finland fungerat som samarbetsorgan för hållbar utveckling. Valonia stöder kommunerna och tillhandahåller i viss mån tilläggsresurser. Alla 27 kommuner i Egentliga Finland är för tillfället delaktiga i Valonias verksamhet.

Valonias program 2030 ledsagar kommunerna mot gemensamma mål och ger möjligheter att tillgodogöra den breda sakkunskap som Valonia innehar. Koordineringen via Valonia ger kommunerna möjlighet att utnyttja det samarbete och den synergi som skapas.

Den nya programperioden sträcker sig ända till år 2030. Detta är även internationellt fastslaget som ett årtal då man överenskommit om att vi bör ha uppnått betydande framsteg vad gäller åtgärder för att bekämpa klimatförändringen, minska utarmningen av biologisk mångfald samt att hållbart utnyttja naturresurser. Samtidigt bör säkerställas att övergången mot ett mera hållbart samhälle sker rättvist och på ett socialt hållbart sätt. Genom att förbinda sig till landskapets gemensamma program får kommunerna i bästa fall mera resurser för att förverkliga det som förväntas. Under programperioden ska verksamheten utvärderas åren 2024 och 2027.

Om det nu föreliggande programmet inbegärs utlåtanden av samtliga kommuner i Egentliga Finland senast 15.4. I utlåtandena kan kommunerna framföra åsikter om tyngdpunktsområden som respektive kommun vill fästa uppmärksamhet vid. Dyligt kan vara t.ex. hållbara sätt att förflytta sig, förnyelsebar energi, energieffektivitet, miljöpedagogik, hållbar upphandling, vattentjänster, skogsbruksplaner, näringsåtervinning och cirkulär ekonomi. Dessa utlåtanden beaktas då en slutlig version av Program 2030, som ska godkännas av landskapsstyrelsen, görs upp.

Valonia sammanställer årligen en verksamhetsberättelse, bifogat finns verksamhetsberättelsen för 2019.

Den medlemsavgift som kommunerna betalar utgör en fjärdedel av Valonias budget och dessa pengar fungerar bl.a. som egenfinansiering i projekt. Från år 2021 är det tänkt att medlemsavgiften uppbärs på basis av antalet kommuninvånare.

Program 2030

Kolneutralitet/biologiskt mångfald/hållbar användning av naturresurser.

Program 2030 behövs för att mänskligheten ställts inför faktum att vi lever i en global hållbarhetskris, den biologiska mångfalden utarmas och tydliga tecken på global uppvärmning finns.

Kommunerna utgör en naturlig plattform för hållbar utveckling, såväl lokalt som regionalt. Valonias målsättning är att i sin verksamhet stöda kommunerna. Valonia är en opartisk och mångsidig expertorganisation som utgående från de behov som funnits i kommunerna redan utfört detta arbete i över 20 år. Målsättningen är att nu utveckla och fortlöpande uppdatera verksamheten. Målsättningar som Finland på riksnivå har förbundit sig till är bl.a. näringsneutralitet, att motverka utarmningen av biologiskt mångfald, god ekologisk status i vattendragen, minskat matsvinn och kolneutralitet. En av Valonias målsättning är även att medverka till att förflyttningen mot ett hållbarare samhälle sker rättvist och att verksamheten utformas så att så många som möjligt har del i och kan medverka till åtgärderna.

I programmet betonas att samarbete mellan olika organisationer och på olika nivåer är en viktig del i att effektivt utnyttja resurserna. För uppföljning och utvärdering finns ett antal indikatorer och mätetal som följs upp. En utvärdering av programmet, åtgärderna och deras effekter ska genomföras 2024 och 2027.

Kompletterande material Utkastet till program 2030, Årsberättelse 2019, årsavgifter från 2021

Förslag Som sitt utlåtande om samarbetet kring hållbar utveckling i Egentliga Finland och Valonias Program 2030 föreslås att bygg- och miljönämnden konstaterar följande;

Pargas stad är en av de kommuner som för över 20 år sedan var med och lade grunden till samarbetet kring hållbar utveckling mellan kommunerna i Åboregionen. Detta ansågs då, och är fortfarande nu i Egentliga Finlands förbunds regi, ett fungerande alternativ för att upprätthålla sakkunskap och resurser för detta viktiga arbete.

Valonias Program 2030 är mångsidigt och innefattar de flesta åtgärder som behöver genomföras i anslutning till hållbar utveckling. Avsikten, att fortsätta stöda kommunerna i deras arbete inom hållbar utveckling, är god. Det är även viktigt att programmet och åtgärderna och deras effekter som planerat verkligen utvärderas 2024 och 2027.

För Pargas stad kommer den planerade ändringen av medlemsavgifterna från 2021 att leda till att årsavgiften höjs till 12 000 €. Föreslås att Pargas trots detta fortsätter som medlem i Valonia och att medlemsavgiften även i fortsättningen reserveras i miljövårdsbyråns budget.

I egenskap av skärgårdsstad med utmanande kommunikationer är åtgärder för att främja fungerande hållbara logistiklösningar för varor, material, fordon och personer av stor betydelse för Pargas. Nya innovationer, nya hållbara och miljövänliga lösningar för fungerande kollektivtrafik och varutransporter är

viktiga. Valonia kunde här medverka till att utreda fungerande modeller, skapa nätverk och aktivt utmana kommunerna och NTM-centralen att testa nya innovationer.

Modeller och hållbara kriterier för offentlig upphandling behöver göras upp, utvärderas och tas i bruk av kommunerna. Valonia bör här ta en aktivare roll för att informera kommunerna, samarbeta med kommunerna kring detta och medverka till att kriterierna tas i bruk vid upphandling av varor och tjänster.

Som skärgårdskommun, centralt belägen i Skärgårdshavet och delaktig i det nationella projektet näringsneutral kommun, värdesätter Pargas åtgärder som begränsar eutrofiering och förebygger utsläpp av näringsämnen. Förutom förebyggande behövs även åtgärder för att avlägsna näringsämnen som redan finns i Skärgårdshavet och Östersjön. Åtgärder som stöder fiske, samt åtgärder för logistik, skörd och användning av vass och vattenväxtlighet behöver stödas och prioriteras, likaså åtgärder som möjliggör lokalt utnyttjande av näringsämnen.

Beslut

Förslaget godkändes.

Delgivning

Egentliga Finlands förbund; kirjaamo@varsinais-suomi.fi